

**Fejér Vármegyei Kormányhivatal
Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály**

Tárgy: FE/KTF/6246-19/2025. iksz. tényállás tisztázása

Tisztelt Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály!

Szabó Gyula egyéni vállalkozó a Sárkeszi 014/5 hrsz. alatti ingatlanon tervezett nagy létszámú brojler baromfitelepének egységes környezethasználati engedélyezési eljárása során FE/KTF/6246-19/2025. számon tényállás tisztázására felhívást kapott.

A felhívásban szereplő kérdésekre adott válaszainkat a mellékelt dokumentumban adjuk meg.

Székesfehérvár, 2025. augusztus 4.

Tisztelettel:

ENVIPROG GROUP
Mérnöki Tanácsadó Kft.
8000 Székesfehérvár
Honvéd u. 3. A 2/33.
Adószám: 23983102-2-07

Háfra Ágnes
okl. környezetmérnök

2.1 Kérem ismertetni a kivitelezés levegőre gyakorolt hatásait.

A tevékenység megkezdését megelőző létesítés levegőre gyakorolt hatásait a korábbi eljárás – előzetes vizsgálati eljárás keretében benyújtott – dokumentációban foglaltak szerint adjuk meg. Az előzetes vizsgálati dokumentációt lezáró határozat FE/KTF/79-21/2025. számon került kiadásra.

Megjegyzésként jelezzük, hogy az egységes környezethasználati engedélykérelmi dokumentáció készítése során – figyelemmel a 314/2005. (XII. 25.) Kormányrendelet 8. számú mellékletében foglaltakra – minden környezeti elem tekintetében kizárólag a létesítményhez kapcsolódó környezeti hatások kerültek bemutatásra.

Mozgó légszennyező források kibocsátása

A telepítés során számolni kell a munkagépek kiporzásával. Számítása a US EPA AP-42:2011 13.2.1. szakaszának segítségével került megállapításra, a következő képlettel:

$$E = k * sl^{0.91} * W^{1.02} * \left[1 - \frac{P}{4N} \right]$$

Ahol:

k	Frakcióméretre vonatkozó korrekciós tényező [-], értéke 0,62
sl	Úttestre lerakódó pormennyiség [g/m ²], értéke 1,14 g/m ²
W	Jármű tömege [t], értéke 20 t
P	Csapadékos napok száma a vizsgált időszak során [-], értéke 141
N	Vizsgálati időszak [-], értéke 365 nap (2023. év)

A számítás figyelembe veszi a por frakcióméretét, az úttestre lerakódó pormennyiséget, a járművek tömegét, a csapadékos napok számát, illetve a megtett út hosszát. Az egyszerre működtetett, maximális környezeti terhelést okozó járművek számával, az építési terület és szállítási útvonal figyelembevételével történt a modellezés.

1. táblázat Szállítójárművek által okozott PM10 kibocsátás

Fajlagos kibocsátás [g/km]	Óráként átlagosan megtett útszakasz (km / gépjármű)	PM ₁₀ kibocsátás óráként [g/h]
13,40	0,8	10,72

Földmunkák porkibocsátása

A földmunkák porkibocsátását az European Environmental Agency 2.A.5.b. Construction and demolition Guidebook 2023 kézikönyve alapján becsültük meg.

A számítás a US EPA AP-42 szabványán alapszik (Tier 1 módszer), melyet napi munkavégzés becsléséhez igazítottunk:

$$E_{PM10} = EF_{PM10} * A_{aff} * CE$$

Ahol:

E _{PM10}	Napi PM ₁₀ kibocsátás (g/nap)
EF _{PM10}	Fajlagos PM ₁₀ kibocsátás (g/m ² /nap)
A _{aff}	Összes bolygatott terület
CE	Kiporzást csökkentő intézkedések hatásossága

2. táblázat Munkagépek fajlagos PM10 kibocsátása

Bolygatott felület [m ² /nap]	Fajlagos kibocsátás [g/m ² /nap]	PM ₁₀ kibocsátás [g/nap]
200	3,01	602

A kiporzást csökkentő intézkedések hatásosságát 90 %-osnak vesszük. Ez a következő intézkedések betartása mellett valósítható meg:

- a munkavégzésre kijelölt területen a talaj földnedves állapotban tartása (szükség szerint a terület locsolása a munkavégzés előtt);
- munkavégzés közben a munkagép környezetének kiporzás csökkentése locsolással.

Egyéb szennyezőanyagok kibocsátása

A munkagépek és a szállítójárművek emissziói EEA air pollutant emission Inventory guidebook 2023 alapján lettek meghatározva, figyelembe véve a járművek átlagos teljesítményére vonatkozó korrekciós tényezőket. (A módszer alapja a US EPA 1991-es burkolatlan utakra vonatkozó szabályozása, illetve ennek a részletesebb, bővített változata a Tier 3.):

$$E = N * HRS * P * (1 + DFA) * LFA * EF_{Base}$$

Ahol:

E	Emisszió, adott időszakra [g/nap]
N	Járművek száma [-]
HRS	Üzemidő [h/nap]
P	Járművek nettó teljesítménye [kW]
DFA	Romlási tényező [-]
LFA	Terhelési tényező [-]
EF _{Base}	Emissziós faktor [g/kWh]

3. táblázat Munkagépek, szállítójárművek fajlagos kibocsátása

Jármű megnevezés	Teljesítmény [kW]	Romlási tényező			Terhelési tényező			Emissziós faktor [g/kWh]			Fajlagos emisszió [g/kWh]		
		CO	C _x H _y	NO _x	CO	C _x H _y	NO _x	CO	C _x H _y	NO _x	CO	C _x H _y	NO _x
Munkagép	100	0,151	0,027	0,008	0,2	0,2	0,2	1,5	0,13	0,4	0,35	0,027	0,081
Szállítójármű	200	0,151	0,027	0,008	0,2	0,2	0,2	1,5	0,13	0,4	0,35	0,027	0,081

A terjedésszámítás során figyelemmel voltunk a „*Real-world emissions of non-road mobile machinery*” című TNO által 2021 februárjában készített tanulmányra is. Ennek figyelembevételével a gépek teljesítményének átlagos terhelési tényezőjét 20 %-nak vettük.

4. táblázat A munkagépek, szállítójárművek kibocsátása (csővezeték fektetés során)

Teljesítmény [kW]	Fajlagos kibocsátás [g/KWh]			Fajlagos kibocsátás [g/h]			Járművek száma	Összes kibocsátás [g/h]		
	CO	C _x H _y	NO _x	CO	C _x H _y	NO _x		CO	C _x H _y	NO _x
100	0,35	0,027	0,081	34,5	2,7	8,1	4	138	10,8	32,4
200	0,35	0,027	0,081	69,1	5,3	16,1	3	207,3	15,9	48,3

Levegőt érő hatások becslése

A létesítés fázisában kialakuló immissziós viszonyok becslésére terjedésmodellezést végeztünk.

A transzmissziós számításokat AERMOD VIEW 12.0.0 szoftverrel végeztük, meteorológiai adatként a térségre jellemző 2023. évi adatokat vettük figyelembe.

A talaj érdességére vonatkozó paramétereket a környező terület jellege miatt az alábbi táblázatban foglaltak szerint vettük figyelembe.

5. táblázat Modellezési paraméterek

Terület	Albedo	Bowen arány	Felületi érdesség
Beépítetlen mezőgazdasági terület	0,28	0,75	0,0725

Az órás modellszámítások során a program az éves meteorológiai adatok alapján minden receptorpontra meghatározza a legmagasabb órás átlagból származó talajszintű immissziós értéket. A program nem az éves eloszlási arányok alapján határozza meg az órás eloszlást, hanem az év minden egyes órájára megállapítja az adott meteorológiai viszonyokhoz tartozó legnagyobb levegőterhelést.

A modellezés során kapott immissziós eloszlásokat a következő ábrákon mutatjuk be.

1. ábra PM10, kiporzás napi terjedési kép (24 órás)

2. ábra NOx kiporzás napi terjedési kép (órás)

3. ábra CO kiporzás napi terjedési kép (órás)

4. ábra Paraffin CH kiporzás napi terjedési kép (órás)

A modellszámítások során a létesítés fázisában kialakuló immissziós csúcskoncentrációkat a következő táblázat szemlélteti.

6. táblázat A telephelyen kialakuló immissziós csúcskoncentrációk

Immissziós adatok	Szén-monoxid CO	Nitrogén-oxid NO _x *	Szilárd anyag PM ₁₀	Paraffin CH
Alapállapot [µg/m³]	634,5	29,7	15,9	n.a.
Létesítés hatása [µg/m³]	221,2	51,6	20,2	16,8
Összesen:	855,7	81,3	36,1	16,8

Immissziós adatok	Szén-monoxid CO	Nitrogén-oxid NO _x *	Szilárd anyag PM ₁₀	Paraffin CH
Immissziós határérték:	10 000 (órás)	200 (órás)	50 (24 órás)	500 (órás)

*nitrogén oxidok NO₂ egyenértékben kifejezve

A 4/2011. (I. 14.) VM rendeletben szereplő határértékeket vizsgálva megállapítható, hogy a tervezési terület környezetében kialakuló légszennyezőanyag koncentráció a rendeletben rögzített határértékeket nem lépi túl.

Hatásterület lehatárolása

A vonalforrás hatásterületének lehatárolására a 306/2010. (XII.23.) Korm.rendelet nem határoz meg definíciót, ezért a hatásterületet a maximális csúcskoncentráció 80 %-ában határoztuk meg.

7. táblázat A telephelyen kialakuló immissziós csúcsterhelések

Komponens	Max. terhelés [ug/m ³]	Hatásterület határa [ug/m ³]	Hatásterület határa telephely határától [m]
CO	221,2	221,2*0,8=176,96	35
Paraffin CH	16,8	16,8*0,8=13,44	35
NO _x	51,6	51,6*0,8=41,28	35
PM ₁₀	20,2	20,2*0,8=16,16	Telephelyen belül marad

A hatásterületet a terjedésszámítás eredményei alapján az alábbi ábra szerint határoztuk le.

5. ábra A létesítés fázisának levegőtisztaság-védelmi hatásterülete

8. táblázat A hatásterülettel érintett ingatlanok

Település	Helyrajzi szám (Sárkeszi)	HÉSZ szerinti területi kategória
Sárkeszi	014/4	Különleges mezőgazdasági üzemi terület (K-Mű)
	015/4-5	
	013/7	
	014/3	Védelmi célú erdő (Ev)
	015/3	

Település	Helyrajzi szám (Sárkeszi)	HÉSZ szerinti területi kategória
	016	Közúti közlekedési terület – kiszolgáló út (KÖu-k)
	013/9-10	Általános mezőgazdasági terület (Má)
	013/13	
	015/12-13	

A fentiek alapján a levegőminőségre gyakorolt hatás a telepítés időszakában elviselhetőnek minősíthető, a tervezett létesítési fázis nincs jelentős hatással a település levegőminőségi állapotára.

2.2 Kérem bemutatni a létesítményben, illetve technológiában felhasznált anyagok tervezett mennyiségi adatait.

A tervezett baromfitartási tevékenységhez kapcsolódóan éves szinten felhasznált és termelt anyagokra vonatkozó adatokat a következő táblázat tartalmazza.

9. táblázat Anyagmérleg (becsült)

Bemenő anyagáram (tonna/év)	
Betelepített baromfi (naposcsibe)	15
Takarmány	1 800
Víz	2 200
Alom (szalma)	80
Vitamin, gyógyszer	1
Összesen:	4 096
Kimenő anyagáram (tonna/év)	
Felnevelt baromfi (6 hetes brojler)	1 100
Állati hulla	7
Almos trágya	500
Vízgőz, CO ₂ , NH ₃ , CH ₄	2 474
Technológiai szennyvíz	15
Hulladék	0,02
Összesen:	4 096,02

A telephely villamos energia ellátása (szellőztetés, világítás) a települési hálózatról biztosított, amely becsült éves energiafogyasztása 55 MWh.

A telephely gázellátása PB gáztartállyal biztosított a várható éves PB gáz felhasználása 25 tonna.

2.3 Kérem bemutatni a 3. és 4. BAT-ban szereplő takarmány és felnevelt baromfi mennyiségének meghatározását (a dokumentáció szerint évente 6-7 turnust terveznek, a vágósúly 2,3-2,5 kg lesz).

A benyújtott egységes környezethasználati engedélyezési dokumentáció 6. Elérhető legjobb technikának (BAT) való megfelelés fejezetében a 3. és 4. BAT számolásakor az engedélyes meglévő baromfitelepének termelési adatai lettek figyelembe véve. Maximális kapacitáskihasználás esetén várhatóan:

- a felhasznált takarmány mennyisége 300 tonna/év, amely éves szinten, maximum 6 db turnussal számolva összesen 1 800 tonna (1 800 000 kg)
- a felnevelt baromfi mennyisége a következő képlettel számolva 74 372 db brojler / turnus * 6 db turnus * 2,4 kg = 1 070 957 kg, így a 3., 4., és 32. BAT-ban megadott számításokat a következők szerint korrigáljuk.

3.BAT: BAT-tal összefüggő összes kiválasztott nitrogén brojler állatkategória esetén 0,2 – 0,6 N kg/állatférőhely/év.

2017/302 végrehajtási határozat 4.9.1. pontjában szereplő számítás alapján:

$$N_{\text{kiválasztott}} = N_{\text{étrend}} - N_{\text{visszatartás}} = 0,71 \text{ N kg/férőhely/év} - 0,51 \text{ N kg/férőhely/év} = 0,20 \text{ N kg/férőhely/év}$$

$$N_{\text{étrend}}: (\text{kg takarmány} / \text{férőhely} * \text{nyersfehérje\%}) / N \text{ tartalom} / 100 = 1\,800\,000 \text{ kg} / 79\,435 \text{ férőhely} * 19,66 / 6,25 / 100 = 0,71 \text{ N kg/férőhely/év}$$

$$N_{\text{visszatartás}}: (\text{kg felnevelt baromfi} / \text{férőhely} * \text{nyersfehérje\%}) / N \text{ tartalom} / 100 = 1\,100\,000 \text{ kg} / 79\,435 \text{ férőhely} * 23 / 6,25 / 100 = 0,51 \text{ N kg/férőhely/év}$$

4. BAT: BAT-tal összefüggő összes kiválasztott foszfor brojler állatkategória esetén 0,05–0,25 P₂O₅ kg/állatférőhely/év.

2017/302 végrehajtási határozat 4.9.1. pontjában szereplő számítás alapján:

$$P_{\text{kiválasztott}} = P_{\text{étrend}} - P_{\text{visszatartás}} = 0,12 \text{ P}_2\text{O}_5 \text{ kg/férőhely/év} - 0,02 \text{ P}_2\text{O}_5 \text{ kg/férőhely/év} = \mathbf{0,1 \text{ P}_2\text{O}_5 \text{ kg/férőhely/év}}$$

$$P_{\text{étrend}}: (\text{kg takarmány} / \text{férőhely} * \text{foszfor}\%) / 100 = (1\,800\,000 \text{ kg} / 79\,435 \text{ férőhely} * 0,51) / 100 = \mathbf{0,12 \text{ P}_2\text{O}_5 \text{ kg/férőhely/év}}$$

$$P_{\text{visszatartás}}: (\text{kg felnevelt baromfi} / \text{férőhely} * \text{foszfor}\%) / 100 = (1\,100\,000 \text{ kg} / 79\,435 \text{ férőhely} * 0,16) / 100 = \mathbf{0,02 \text{ P}_2\text{O}_5 \text{ kg/férőhely/év}}$$

32. BAT: BAT-AEL a legfeljebb 2,5 kg végső tömegű brojlerok tartására szolgáló egyes épületekből a levegőbe jutó ammóniakibocsátásra vonatkozóan 0,01 – 0,08 kg NH₃–N/férőhely/év

A telephelyen ammóniakibocsátása az épületen belüli trágyatárolásból adódik, így a következő képletet használjuk:

$$E_{\text{housing}} = N_{\text{exceded}} * VC_{\text{housing}} = 0,20 * 0,16 = \mathbf{0,032 = 0,03 \text{ NH}_3 \text{ kg/férőhely/év}}$$

E_{housing} : állattartó épület éves NH₃ kibocsátása [NH₃ kg/férőhely/év]

N_{exceded} : éves teljes kiválasztott nitrogén [N kg/férőhely/év]

VC_{housing} : párolgási együttható [kg NH₃/kg N]

(forrás: VERA Test Protocol for Livestock Housing and Management Systems – Version 3:2018-09, Table 14: Ammonia emission factors, Broilers DK)

2.4 Kérem nyilatkozatát, hogy a dokumentációban szereplő, a legfeljebb 2,5 kg végső tömegű brojlerok tartására szolgáló egyes épületekből a levegőbe jutó ammónia kibocsátásra vonatkozó kibocsátási szintet (0,036 NH₃ kg-ja/férőhely/év) kérelmezik-e, vagy ettől eltérő értéket.

Ezúton nyilatkozunk, hogy az előző pontban bemutatott számítás alapján – BAT-AEL két tizedesjegyig történő szerepeltetése miatt – 0,03 NH₃ kg/férőhely/év kibocsátási szintet kérjük megadni.

Székesfehérvár, 2025. augusztus 4.

ENVIPROG GROUP
Mérnöki Tanácsadó Kft.
8000 Székesfehérvár
Hőnvéd u. 3. A 2/33.
Adószám: 23983102-2-07

Háfra Ágnes
okl. környezetmérnök